

3. A PRÉDIKÁCIÓ ELŐADÁSA

I. Az időbeosztás alapelvei

1. Isten Igéje arra tanít bennünket, hogy a gyülekezetben „mindenek ékesen és jó renddel legyenek”. **I. Kor. 14,40.**
 - Az igehirdető számára ez mindenek előtt azt jelenti, hogy legyen tisztában a rendelkezésére álló idő terjedelmével.
 - Gondosan ügyeljen arra, hogy ne lépje túl ezt az időkeretet.
 - A szolgálattal való megbízatás alapján viszont azt is elvárják tőle, hogy a neki szánt időt használja fel és töltsse ki megfelelő és jó tartalommal.
 - Ezeknek az elvárásoknak csak akkor tud megfelelni, ha megfelelő előkészülettel felkészült az igehirdetés szolgálatára.
2. Minden prédikációt a lehető legnagyobb részletességgel kell leírni a felkészülés alkalmával, különösen kezdőknek a gyakorló években.
 - Senki sem lesz azonnal és hirtelen jó stílusú igehirdető, ehhez ugyanis hosszú gyakorlati időre van szükség.
 - Viszont mindenki csak azt a prédikációját tudja ellenőrizni és újra átgondolni, amelyiknek leírta a szövegét.
 - Csak egy szigorú önfegyelmesséssel és állandó önkritikával vagyunk képesek elkerülni a zavaros szerkesztés és a pongyola fogalmazás hibáit.
 - Csak ilyen módon válhatunk idővel rendszeres gondolkodású, szabatosan és világosan fogalmazó, és szépen beszélő igehirdetővé.
3. A részletesen leírt jegyzet ellenérveként szokták elmondani, hogy ezzel kialakítunk magunkban egy függőséget, egy kötődést a leírt szöveghez, a közvetlen beszéd rovására.
 - Ez az érvelés azonban csak a lusták kifogása, illetve azoké, akik ismeret hiányuk miatt nem tudják, hogy mit mondanak.
 - Részletes jegyzet nélkül ugyanis csak rögtönözni lehet azokból a gondolatokból, amik éppen eszünkbe jutnak.
 - Rögtönzés közben azonban nincs lehetőség a gondolatok rendezésére, és logikus összekapcsolására.
 - Mivel teljesen spontán jönnek eszünkbe a gondolatok, ezért nem tudhatjuk, hogy még hány értékes gondolat jut eszünkbe, ezért az időbeosztással is bajba kerülhetünk.

- A jó igehirdető gyakorlat közben tanulja meg és szokik hozzá, hogy a jegyzet csak egy segédeszköz, amitől bármikor el lehet szakadni és újra vissza lehet térni.
 - Az előzőek szerint elkészített jegyzet arra is jó, hogy segítségével biztonságosan és folyamatosan ellenőrizhetjük az időbeosztásunkat.
 - A jegyzetünket látva mindig biztonságosan tudhatjuk, hogy a hátra lévő gondolatokra még mennyi időt fordíthatunk.
4. Ahhoz a fölényhez, hogy képesek legyünk a szószéken megfogalmazni új gondolatokat, csak egy bizonyos idő és gyakorlat után juthatunk el.
- Természetesen vannak olyan emberek, akik minden helyzetben, mindig mindenről tudnak beszélni.
 - Az ilyen beszéd azonban általában üres és tartalmatlan, ezért nincs helye az igehirdetésben.
 - A szószéken csak akkor foglazzunk meg spontán jövő gondolatokat, ha korábban az íróasztalnál már jól megszerkesztettük és megfogalmaztuk a mondanivalónkat.
 - Ilyen módon mindig tartalmas lesz a prédikációnk, de egyben friss és eleven is.
5. Általános szabályként három alapvető dolgot kell megtanulni az igehirdetőnek.
- Álljon mindig olyan helyen és olyan módon, hogy a hallgatók mindig jól láthassák.
 - Mivel a beszédünknek csak egy töredékét tudjuk elmondani a kiejtett szó által.
 - Az embereknek szükségük van arra a beszédre is, amit a testünkkel, az arcunkkal és a tekintetünkkel fejezünk ki és mondunk el.
 - Beszéljen olyan hangosan, hogy mindenki tisztán hallja és értse meg azt, amit beszél
 - Beszéljen röviden és lényegre törően, hogy értékeljék amit mond, mert ellenkező esetben fárasztóvá és érdektelenné válik a mondanivalója

II. Stílus követelmény

1. A beszéd stílusa elárulja a gondolatok egészségét vagy betegségét
 - A beszéd stílusát a gondolatok testhezálló ruhájához lehet hasonlítani, ami semmit sem takar el a gondolatok fogyatkozásaiból.

- Így rövid idő alatt is nagy mennyiségű levegőt tudunk beszívni.
- Így oldható meg az az esztétikai követelmény is, hogy a levegővételeinket ne lehessen hallani.
- Természetesen a nyitott száj nem azt jelenti, hogy feltűnően végezzük.
 - El lehet ezt végezni diszkréten is, kis álléjtéssel, lazán és természetesen.

- Minden rossz mondatot olyan törött ablakhoz lehet hasonlítani, amin keresztül észre lehet venni és meg lehet látni a rossz gondolatokat.
 - Vagyis csak a rossz gondolat sugallhat egy agyon cirkalmazott mondatot vagy bonyolult frázisokat.
- 2. Az ígehirdetésben nagyon fontos szabály a **világos**, mindenki által érthető beszéd.
 - A világos, szabatos stílusú beszédet ugyanis már az elhangzás pillanatában fölfogja és megérti a hallgató.
 - Ezért nagyon fontos a szavak és a kifejezések pontos megválasztása.
 - Ezt követően pedig a helyes mondattani szerkesztés.
- 3. Semmi sem gyakorol nagyobb hatást az emberekre, mint a beszédünk természetes **egyszerűsége**.
 - „Föl nem érem ésszel, hogy vannak a nem mindennapi emberek között is olyanok, akik nem tudják vagy nem hiszik, hogy az egyszerűség az első és mindenek fölötti szabály, hogy akiben egyszerűség nincs, abban semmi sincs.” (Petőfi S: Úti levelek)
 - Az agyonfogalmazott körmondatok erdeje nehézzé, fársztóvá és sokszor érthetlenné teszi a beszédet.
- 4. A mondanivaló rövid, **tömör** megfogalmazása elengedhetetlen követelmény a jó ígehirdetésben.
 - A hallgatók részéről a megértés és a memorizálás sokkal könnyebb, ha eközben nem kell válogatni, mint a búzát a polyva közül.
 - Ez a tömörség viszont nem jelenti feltétlenül azt, hogy a beszédünket minden esetben apró, rövid mondatokká kell formálnunk.
 - A megjegyzésre szánt gondolatainknak kell nagyon kifejezőnek, frappánsnak és tömörnek lennie.
 - Éppen ennek a jegyében alakultak és alakulnak még ma is a speciális szakkifejezéseink.
 - A gondolatok átadásának tömörítése azonban nem történhet a megértés rovására.
 - Ezért mindig a hallgatóság összetétele határozza meg, hogy mennyire tömöríthetjük a mondanivalónkat.
- 5. Az ígehirdetéstől elvárhatjuk, hogy a beszédstílusa legyen **szemléletes**, képszerű, változatos és választékos.

- Csak akkor mondható, hogy ez megvalósult, ha a kimondott szó után a hallgató szinte megelevenedni érzi és maga előtt látja a téma cselekményét.
 - Bár a szemléletesség minden írott és beszélt stílus követelménye, a szószéki beszéd stílusától viszont elvárható, hogy a köznapi átlagtól fokozottabb mértékben érzékeltesse a mondanivalót.
 - Mivel az ott elhangzottakat nem mondják el újra, és nem lehet visszalapozni, mint egy könyvet.
 - A szemléletes módon átadott gondolat viszont azonnal képpé formálódik a hallgató tudatában, és így rögződik, pedig csak egyszer hallotta.
 - Minél hosszabb egy beszéd, annál változatosabb és választékosabb legyen a beszéd stílusa.
 - Minél egyénibb a gondolatok megfogalmazása, és minél kevesebb frázis van benne, annál nagyobb figyelmet kelt a hallgatókban.
6. Nagyon fontos ügyelnünk a beszéd jóhangzására, a fülünkkel hallható zeneiségére, a beszéd dallamosságára.
- Minden nyelvi közösségben él egy általánosan elfogadott hangzásbeli esztétikai norma.
 - Minden egyes népi nyelvcsoporthoz érzi és hallja a saját nyelvében a hangok és a szavak harmonikus szépségét, vagy éppen a disszonanciáját.
 - A beszédünk írásos megfogalmazásakor, a belső hallásunkkal érzékelnünk kell a megszólaló szöveg harmóniáját.
 - Nagyon hasznos lehet, ha időközönként – fogalmazás közben – egy-egy részletet fennhangon is elmondunk.
 - Rendszerint ekkor derül ki, hogy amit a papír még elbírt, azt a fülünk már kevésbé viseli el.
7. A beszédünk nyelvi megszerkesztésekor és megírásakor figyelembe kell vennünk, hogy beszédre másként kell szerkeszteni a mondatokat, mint írásra.
- Nem szerencsés beszédben a sok közbevetett mondat, mert megszakítja a hallgatók figyelmének a folyamatát.
 - A közbevetett mondatot néha a főmondat előtt, de utána is el lehet mondani, és így az egységes gondolat nem szakad ketté.

- A tartalmilag nagyon tömör mondatok után be kell szerkeszteni néhány pihentető gondolatot, mert élőbeszédben a túlzásúfolt mondat nagyon nehezen követhető és jegyezhető meg.
- Esetenként szükségessé válhat és hasznos lehet egy-egy kérdés felvetése a beszédünk közben.
 - A szónoki kérdés funkciója az élőbeszédben nemcsak figyelemfelkeltés, hanem bizonyos vonatkozásban a hallgatóság pihentetését is szolgálhatja.
- Ne ragaszkodjunk, ne merevedjünk le bizonyos mondattípusoknál, hanem mindig a mondanivalónk, az alkalomból adódó helyzetünk és az egyéniségünk döntsön a mondatok megszerkesztésekor.
 - A lényeg az, hogy mindig világos, áttekinthető és követhető mondat szerkesztéssel közöljük a gondolatainkat.

III. Beszédünk légzéstechnikája

1. A tiszta beszéd tudománya és művészete egyáltalán nem könnyű mesterség.
 - A beszédünk magnóról való visszahallgatásának lehetősége sokat segíthet a beszédtechnikánk fejlesztésében.
 - A beszédünk kiművelésének alapkövetelménye, hogy felnőtt korban sem késő elkezdni a jó beszédtechnikát tanulni, vagy éppen tökéletesíteni.
2. Nemcsak az életünkhöz nélkülözhetetlen a levegő, hanem a hangképzésben és a beszédünkben is nélkülözhetetlen
 - Helyes légzéstechnika nélkül nem lehet jól beszélni.
 - A hibás légzéstechnika légszomjat, kapkodó beszédstílust és ziháló légzést okoz, és egyúttal tönkreteszi a hangképzésünket is.
 - A mindennapi társalgás közben az átlag ember kb. fél liter levegőt szív be egyszerre.
 - Erős mélylégzéssel viszont még három liter levegőt is be tudunk szívni, ami már elégséges még a leghosszabb értelmi egység elmondásához is.
 - A kellő mennyiségű levegő a hangadás erejét támogatja, az egészséges hangadáshoz pedig nélkülözhetetlen.
3. A szószéki szolgálatban mindig egyszerre vegyük a levegőt az orrunkon és a szájunkon.